

ФІТОСАНІТАРНИЙ ПРОГНОЗ

Класифікація та роль у захисті рослин

2026 рік

ФІТОСАНІТАРНИЙ ПРОГНОЗ — це обґрунтоване передбачення строків появи, рівня поширення та розвитку шкідливого організму, можливих явищ і процесів у фітосанітарному стані агроценозів майбутнього

- Є базовою складовою інтегрованого захисту рослин, а за динамічного світового розвитку сільського господарства актуальність прогнозу постійно зростає.
- Без нього неможливо запобігти спалахам масового розмноження багатьох небезпечних фітофагів, що можуть призвести до повної втрати врожаю.
- Допомогає визначити доцільність та оптимальні терміни проведення захисних заходів з урахуванням найбільш уразливих стадій шкідників.
- Дає можливість суттєво скоротити витрати на пестициди за рахунок високої ефективності та своєчасності обробок.
- Підвищує рівень екологічної безпеки в агроценозах та в загальному для довкілля за рахунок зменшення пестицидного навантаження.

Актуальність прогнозу ще й в тому, що умови навколишнього середовища постійно змінюються

Основою прогнозу є

Фітосанітарний моніторинг

— система спостережень за видовим складом шкідників, поширенням та потенційною шкідливістю популяцій, що завдають втрат сільськогосподарському виробництву

- Фітопатологічний

- Ентомологічний

- Гербологічний

Ентомологічний моніторинг проводиться за допомогою методів:

- **ВІЗУАЛЬНІ** (косіння ентомологічним сачком, підрахунок чисельності шкідників на 1 рослину на 1 м², ґрунтові розкопки, обліки за допомогою ящика Петлюка тощо) – найпростіші, надійні, але трудомісткі. За допомогою цих методів, під час детального обліку, визначають щільність популяції шкідника в посівах, кількість пошкоджених рослин чи ступінь пошкодження.
- **ІНСТРУМЕНТАЛЬНІ** – базуються на застосуванні різних аттрактантних пасток (феромонні та кольорові), що стали основою чисельних систем сучасного фітосанітарного ентомологічного моніторингу. Застосування таких пасток дає змогу здійснювати обліки своєчасно, оперативніше і більш точно, адже вони досить прості у використанні.
- **ДИСТАНЦІЙНІ** – це, перш за все, досягнення новітніх наукоємних технологій. Нині вони здебільшого застосовуються в фундаментальних дослідженнях, у військових цілях, проте поступово набувають все ширшого практичного використання, в тому числі і у сільськогосподарському виробництві. Супутникові знімки (дистанційне зондування Землі (ДЗЗ)) і глобальна система (Global Positioning System, GPS-позиціонування) поєднані в комп'ютерну геоінформаційну систему (ГІС). Її популярність швидко зростає, адже ГІС використовується для картування та аналізу в режимі реального часу об'єктів і подій, що відбуваються на планеті, а також допомагає на сучасному рівні систематизувати інформацію щодо конкретно обраних територій.

Навчання та готові рішення

Інститут захисту рослин НААН

Поштова адреса:

вул. Васильківська, 33, м. Київ, 03022, Україна

Тел.: +38 (044) 257-11-24; **E-mail:** plant_prot@ukr.net

Сайт: <http://ipp.gov.ua>

